

Hovedresultater av KAs gjennomgang av høringsvarene fra menighetsråd og kirkelig fellesråd i Kirkerådets høring om kirkelig organisering

1. Innledning

1.1 Utvalg av hørings svar

Kirkerådets høring om en eventuell ny kirkelig organisering omfattet til sammen 48 ulike spørsmål. KA har gjennomlest et utvalg av svarene fra alle de som har sendt inn svar på høringen. Følgende hørings svar (til sammen 536) er gjennomgått og inngår i oversikten i dette notatet:

- A. Alle kirkelige fellesråd og menighetsråd i ettsoknskommuner som har svart, til sammen 281 av 349 fellesråd. (I dette notatet brukes begrepet «fellesråd» både om kirkelig fellesråd i flersoknskommuner og menighetsråd i ettsoknskommuner med fellesrådsfunksjoner). Dette omfatter 81 % av de kirkelige fellesrådene. Disse er valgt ut i denne undersøkelsen på grunnlag av følgende forhold:
  - 1. De har alle arbeidsgiveransvar på soknets vegne med erfaring som selvstendige arbeidsgivere tilbake til 1997. Et flertall av de kirkelig tilsatte har disse som sin arbeidsgiver. De er også blant de kirkelige organer som vil bli mest direkte berørt av eventuelle vedtak om endringer i organiseringen av arbeidsgiveransvar i Den norske kirke.
  - 2. De dekker hele landet/alle bispedømmer, og vil derfor fange opp for eventuelle geografiske forskjeller.
  - 3. De er alle medlemmer i KA og utgjør den største delen av KAs medlemsmasse.
- B. Alle menighetsråd i flersoknskommuner i et utvalg av bispedømmer, dvs. bispedømmene i Oslo, Agder og Telemark, Bjørgvin og Sør-Hålogaland. I disse bispedømmene har til sammen 67 % av menighetsrådene besvart høringen, og vi antar at disse 4 bispedømmene gir et representativt uttrykk for menighetsrådene ut fra ulike geografi; både demografisk og kirkelig. Dette utgjør til sammen 255 høringsuttalelser. Oppsummeringen av menighetsrådene er dermed ikke fullstendig.

KA har tidligere gjennomgått høringsvarene fra den kommunale høringen som ble avsluttet 15. oktober 2021. Disse inngår ikke i dette notatet. KA har også gjennomgått høringsvarene fra biskoper og bispedømmeråd som utøver arbeidsgiverfunksjoner på delegasjon fra Kirkemøtet. Disse er heller ikke omtalt i dette notatet.

(fortsetter på neste side)

Tabell 1: Antall høringssvar og organer som er med i denne rapporten

	Antall besvarelser
Menighetsråd uten fellesrådsfunksjoner (flersokns) i følgende bispedømmer: Oslo, Agder og Telemark, Bjørgvin og Nord-Hålogaland	255
Menighetsråd med fellesrådsfunksjoner (i ettsoknskommuner) ¹	90
Kirkelig fellesråd	191
Sum fellesråd og menighetsråd med fellesrådsfunksjoner	281

1.2 Metodiske utfordringer mv

Kirkerådets høring om kirkelig organisering hadde til sammen 48 spørsmål. I arbeidet med å registrere svar og tolke svarene har vi bl.a. møtt på følgende metodiske utfordringer:

- Høringen tar utgangspunkt i Müller-Nilsen-utvalgets utredning «Samhandling i en selvstendig folkekirke - ny kirkelig organisering». I tråd med mandatet foreslås det her at prostiet skal være utgangspunktet for en framtidig kirkelig organisering, og i høeringsnotatet blir utredningens 3 alternative prostimodeller lagt til grunn for spørsmålene. En stor andel av høringsinstansene sier de ikke ønsker en slik prostibasert organisering, men de har likevel valgt å uttale seg i spørsmål som legger til grunn disse tre prostimodellene. Det er da ofte uklart om svarene på spørsmål om modellvalg skal forstås som sekundær prioritering, eller om det er et svar som er det «minste av tre onder» hvis en må velge blant disse tre ikke foretrukne forslagene, eller om svaret gir uttrykk for et positivt ønske om en modifisert utgave av en av de tre modellene. Vi har prøvd å lese teksten til flere av spørsmålene for å fortolke svarene, og har etter beste evne prøvd å plassere høringssvarene i tråd med noe mer differensierte svaralternativer (svaralternativene fremkommer under de konkrete punkter under).

(Eksempel: I spørsmål 8 i høeringsnotatet blir det spurt om følgende: Hvilken modell for arbeidsgiverorganisering er å anbefale? Svaralternativene er [Modell 1 / Modell 2 / Modell 3]. I mange av høringssvarene er en av disse modellene valgt, men teksten viser at høringsinstansen har tydelige motforestillinger til f.eks. den prostimodellsom ligger til grunn for alle de tre modellene. Ved mer differensierte spørsmål har vi fått fram en mer nyansert tolkning av svarene som avdekker premisser og hovedstandpunkter i høringssvarene.)

- De mange spørsmålene har gjort at det er stor variasjon i omfang, form og detaljeringsgrad i høringssvarene. Noen har svart på de fleste spørsmål, og brukt aktivt merknadsfelt til å synliggjøre begrunnelser, premisser og hovedanliggender. Andre har svart meget kort, noe som har gjort det mer krevende å få tak i den underliggende forståelse av svarene. Andre igjen har kun svart med en egen uttalelse, uavhengig av de mange høringsspørsmålene.

¹ Kirkerådet oppgir i sitt saksframlegg 19/22 at 112 menighetsråd med fellesrådsfunksjoner har svart. KAs opptelling baserer seg på Kirkerådets oversikt over høringssvar på kirken.no, og her var et lavere antall menighetsråd med fellesrådsfunksjoner lagt inn i oversikten over fellesråd.

Å gjengi og gi oversikt over svarene fra høringsinstansene reiser derfor mange metodiske utfordringer mht. til å sammenstille og gi en dekkende beskrivelse av helheten i høringsmaterialet. Vi håper at vår tilnærming har forstått og gjengitt høringsvarene på en mest mulig sannferdig og dekkende måte. Vi tar samtidig forbehold om at også vår tolkning og etterfølgende registrering av svarene kan inneholde elementer i fortolkningen som ikke fullt ut fanger opp høringsinstansenes intensjoner.

2. Prostiet som ny kirkelig inndelingsenhet

Høringen tar utgangspunkt i de tre prostibaserte arbeidsgivermodellene som omtales i Müller-Nilsen-utvalgets utredning «Samhandling i en selvstendig folkekirke - ny kirkelig organisering». Et av høringens mest sentrale spørsmål er i hvor stor grad høringsinstansene gir sin tilslutning til at en ny kirkelig organisering skal ta utgangspunkt i prostiet som inndelingsenhet til erstatning for dagens kommuneinndeling.

Tabell 2: Tilslutning til prostiet som ny kirkelig inndelingsenhet

Gis det tilslutning til prostiet som ny kirkelig inndelingsenhet til erstatning for dagens kommuneinndeling?	FR	MR
Ja	15 %	15 %
Ja, forutsatt justerte prostigrenser med færre kommuner	16 %	13 %
Nei, vil opprettholde dagens kommunebaserte inndeling	46 %	47 %
Nei, vil opprettholde dagens kommunebaserte inndeling i kombinasjon med interkommunalt kirkesamarbeid på enkeltområder	15 %	12 %
Nei, spørsmålet er ikke utredet godt nok så det er vanskelig å svare på	8 %	13 %
Besvarelser på dette spørsmålet i andel av alle svar:	98 %	99 %

Tabell 2 viser at forslaget har fått relativ liten tilslutning. Kun 15 % av menighetsrådene og tilsvarende antall kirkelige fellesråd støtter dette uten spesielle forbehold. Ytterligere 16 % (fellesråd) og 13 % (menighetsråd) kan støtte prostiet som enhet hvis det gjøres vesentlige justeringer av dagens prostigrenser. Blant menighetsråd i ettsoknskommuner er oppslutningen om prostiet som ny kirkelig enhet enda mindre; her er det kun 11 % som støtter prostiet som ny enhet uten forbehold, og kun 7 % som støtter prostiet som enhet under forutsetning av vesentlige justeringer.

Hovedtyngden - om lag 60 % av menighetsrådene og fellesrådene - vil heller opprettholde dagens organisering som legger kommunene til grunn for organiseringen, eventuelt i kombinasjon med interkommunale samarbeidsløsninger.

I dette spørsmål er det liten forskjell på menighetsråd og kirkelig fellesråd. Tabell 3 viser imidlertid at endel fellesråd (13 %) er åpne for prostiet som et sekundærstandpunkt, forutsatt at det blir justerte prostigrenser med færre kommuner i prostiet. Det er bare 7 % av menighetsrådene som er åpne for en slik sekundærløsning.

Tabell 3: Eventuelt sekundærstandpunkt når det gjelder at organiseringen skal ta utgangspunkt i prostiet som inndelingsenhet i stedet for dagens kommunebaserte inndeling

Eventuelt sekundærstandpunkt:	FR	MR
Prostifellesråd basert på dagens prostigrenser	1 %	0,4 %
Prostiråd forutsatt justerte prostigrenser med færre kommuner	13 %	7 %

Konklusjon: Tabell 2 og 3 viser at 43 % av fellesrådene kan gi tilslutning til å ta utgangspunkt i et prosti som inndelingsenhet for organisering av arbeidsgiveransvaret, gitt at antallet prostier justeres og/eller fastsettes som følge av lokale prosesser. Da er ulike forbehold og både primær og sekundærstandpunkt inkludert. Tilsvarende oppslutning blant menighetsrådene er 35 %.

3. Felles arbeidsgiveransvar som overordnet mål

Et vesentlig formål med Müller-Nilssen-utvalgets utredning var å lete etter en løsning på en framtidig organisering med felles arbeidsgiver for de som arbeider sammen i den lokale kirke.

Tabell 4: Oppslutning om målsettingen om at de som arbeider sammen har samme arbeidsgiver

Er det fortsatt et overordnet mål at alle kirkelig tilsatte som arbeider lokalt har samme arbeidsgiver i en fremtidig organisering?	FR	MR
Ja	65 %	65 %
Nei, dagens todelte ordning fungerer greit og bør videreføres/videreutvikles	22 %	14 %
Vet ikke, konsekvensene av modellvalg foreligger ikke klart nok uttegnet	7 %	9 %
Ikke svar/inkonsistent svar	5 %	12 %
Besvarelser	281	255

Konklusjon: Et klart flertall av menighetsråd og kirkelig fellesråd støtter målsettingen om at alle kirkelig tilsatte som arbeider lokalt bør ha samme arbeidsgiver i en fremtidig organisering.

505 av de 535 besvarelsene har svart på dette spørsmålet. Det er 65 %, eller om lag 2/3 av rådene som har svart som støtter en slik målsetting.

(fortsetter på neste side)

4. Forankring av arbeidsgiveransvar

I høringsnotatet blir det spurt om støtte til tre prostibaserte modeller med 3 ulike forankringer av arbeidsgiveransvaret; enten i et fellesorgan på vegne av soknene, i rettssubjektet Den norske kirke, eller en prostimodell der det fortsatt er et delt arbeidsgiveransvar.

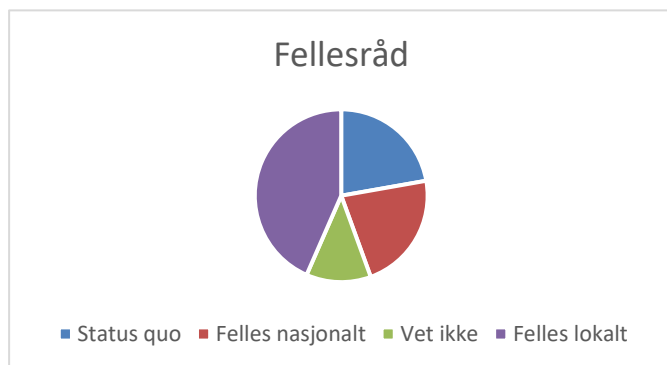
I tabell 5 er det gjort en sammenstilling basert på grunnleggende oppfatning av forankring av et felles arbeidsgiveransvar, og her har vi slått sammen de som ønsker en prostimodell og de som avviser denne. De som avviser prostimodellen kan likevel gi uttrykk for et ønske om at de foretrekker en av de tre ulike forankringene av arbeidsgiveransvaret. Det har vært krevende å tolke svarene på dette feltet, da spørsmålet inngår i flere svar og tekstmerknader. I tillegg er det svært mange som ikke har avgitt uttalelse som gir grunnlag for å konkludere når det gjelder oppfatning av arbeidsgiverspørsmål. Dette handler bl.a. om at mange har avvist alle de tre foreslåtte modellene, uten at de har tydeliggjort oppfatninger om andre alternativer. Det må derfor tas betydelig forbehold når det gjelder å trekke tydelige konklusjoner av høringsinstansenes oppfatning i dette spørsmålet. Denne tabellen inneholder svarene fra de 65 % av rådene som har svart ja til målet om felles arbeidsgiver, dvs. 182 av 281 fellesråd og 166 av 255 menighetsråd.

Tabell 5: Oppfatning om arbeidsgiveransvar i framtidig organisering

For de som svarer ja til målet om felles arbeidsgiver, hvor bør det felles arbeidsgiveransvar for de som arbeider lokalt ligge? (Svar fra 182 fellesråd og 166 menighetsråd)	FR i % av 182	FR i % av alle 281	MR i % av 166	MR i % av alle 255
Ved menighetsrådet på vegne av det enkelte sokn (soknene)	0 %		0,5 %	
Et fellesorgan for soknene på kommunenivå (soknene)	29 %		22 %	
Et fellesorgan for soknene på prostinivå (soknene)	37 %		23 %	
Samlet fellesorgan for soknet	66 %	43 %	46 %	30 %
Samlet i rettssubjektet Den norske kirke	33 %	22 %	54 %	35 %

Konklusjon: Tabellen viser noen tydelige tendenser når det gjelder ønsket plassering av arbeidsgiveransvar:

- Om lag 1/3 ønsker fortsatt delt arbeidsgiveransvar, er usikre eller har ikke gitt uttrykk for oppfatning i dette spørsmålet. (Blant fellesrådene er det 22 % som gir uttrykk for at dagens todelte ordning kan videreføres, det tilsvarende tallet blant menighetsrådene er 14 %)
- Blant fellesrådene er det 43 % som ønsker at et felles arbeidsgiveransvar skal forankres i et organ som opptrer på vegne av soknet, mens det tilsvarende tallet blant menighetsrådene er 30 %.
- Blant fellesrådene er det 22 % av fellesrådene som åpner for et felles arbeidsgiveransvar forankret i rettssubjektet Den norske kirke. Det tilsvarende tallet blant menighetsrådene er 35 %.

De kirkelige fellesrådenes vurdering av fremtidig arbeidsgiverløsning.

Til sammen 65 % vil beholde arbeidsgiveransvar i soknene: 22 % som en fortsatt delt ordning (blå) og 43 % som en felles arbeidsgiver for alle som arbeider lokalt (lilla). 22 % åpner for nasjonalt arbeidsgiveransvar for alle (rød).

5. Oppsummering

Vil opprettholde kommunebasert kirkelig inndeling

KAs gjennomgang av høringssvarene blant alle fellesråd (inkl. menighetsråd med fellesrådsfunksjoner) og et utvalg av menighetsråd viser liten tilslutning til dagens prostier som ny kirkelig inndelingsenhet. Hovedtyngden - om lag 60 % av fellesrådene og menighetsrådene - vil heller opprettholde dagens organisering som legger kommunen til grunn for organiseringen.

43 % av fellesrådene åpner samtidig for å ta utgangspunkt i et prosti som inndelingsenhet for organisering av arbeidsgiveransvaret, gitt at antallet prostier justeres og/eller fastsettes som følge av lokale prosesser. Da er ulike forbehold og både primær og sekundærstandpunkt inkludert.

Fortsatt bred støttet til målet om felles arbeidsgiver

Et klart flertall av de kirkelig fellesråd (65 %) støtter målsettingen om at alle kirkelig tilsatte som arbeider lokalt bør ha samme arbeidsgiver i en fremtidig organisering. En tilsvarende prosentandel av menighetsrådene støtter denne målsettingen.

Flertall for fortsatt lokal forankring av arbeidsgiveransvar

KAs gjennomgang av disse høringssvarene viser at det blant soknets arbeidsgiverorganer (kirkelig fellesråd inkl. menighetsråd i ettsoknskommuner) er et klart flertall (65 %) som vil videreføre en ordning med at arbeidsgiveransvaret for dem som skal utføre oppgaver for soknene forankres i et organ for soknet/soknene. 43 % ønsker et felles arbeidsgiveransvar lagt til et fellesorgan for soknene på kommunalt/ interkommunalt/justert prostinivå. 22 % vil videreføre dagens todelte organisering med fellesrådet som lokal arbeidsgiver for flertallet av de kirkelig tilsatte.

Et mindretall på 22 % av fellesrådene åpner for at et felles arbeidsgiveransvar legges til rettssubjektet Den norske kirke. Blant menighetsråd i flersoknskommuner peker 35 % på en slik løsning.

Oslo, februar 2022

Øystein Dahle

KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter